

Geriatric ?stismar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Geriatric ?stismar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22281>

Özet

Geriatrik İstismar Ölçeği, yaşı bireylere yönelik uygulanan çeşitli istismar türlerini ve kötü muameleyi değerlendirmek amacıyla tasarlanmış bir ölçek uyarlamasıdır. Ölçek, 2019 yılında Serap Dağbaşı, Derya Koçoğlu-Tanyer ve N. Figen Kesen tarafından Türk kültürüne adapte edilmiştir. Bu uyarlama çalışması, yaşı istismarı konusundaki farkındalığı artırması ve Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlarında güvenilir bir değerlendirme aracı sağlamayı hedeflemektedir. Ölçek, geriatrik popülasyonda istismarın farklı boyutlarını kapsamlı bir şekilde incelemeye olanak tanır.

Ölçek, yaşı bireylere yönelik fiziksel, psikolojik, finansal istismar ve ihmal gibi kritik alanlarda veri toplamayı amaçlar. Türkçe adaptasyonunun geçerlik ve güvenirlik analizleri, ölçeğin Türk kültürüne özgü bağlamda da psikometrik açıdan sağlam olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Geriatrik İstismar, Yaşı Kötü Muamelesi, Gerontoloji, Ölçek Uyarlaması, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Serap DAĞBAŞI, Derya KOÇOĞLU-TANYER, N. Figen KESEN.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yaşı bireylerin maruz kaldığı fiziksel, psikolojik, finansal veya ihmal temelli kötü muamele düzeylerini sistematik ve standart bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle sağlık profesyonelleri ve sosyal hizmet uzmanları tarafından risk altındaki yaşlıları belirlemek ve önleyici müdahale programları geliştirmek için kritik bir araç olarak kullanılabilir.

Türkçe uyarlamasının temel hedefi, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel etkililiğini sağlayarak, Türkiye'deki geriatri alanında çalışan araştırmacılara ve klinisyenlere geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu sayede, Türkiye'de geriatrik istismar prevalansını, risk faktörlerini ve koruyucu faktörleri daha doğru bir şekilde incelemek mümkün hale gelmiştir.

Yapı

Ölçek, geniş kapsamlı bir yapı olan geriatrik istismarı ölçmektedir. Bu yapı genellikle birden fazla alt boyutu içerir ve ölçek maddeleri bu alt boyutları temsil eder: **İhmal**, **Fiziksel Kötü Muamele**, **Psikolojik/Duygusal Kötü Muamele** ve **Finansal İstismar**. Ölçeğin bu çok boyutlu yapısı, istismarın tek bir olaydan ziyade karmaşık ve süregelen bir süreç olduğunu kabul eder.

Adaptasyon çalışmasında, ölçeğin orijinal yapısal modeli temel alınmış ve Türk örnekleminde bu yapının korunup korunmadığı incelenmiştir. Bu, farklı istismar türlerinin ayrıştırılmasına olanak tanır ve klinisyenlere müdahale stratejilerini belirli istismar alanlarına odaklama imkanı sunar.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Dağbaşı et al., 2019), ölçeğin yapı geçerliliği ve kültürel geçerliliği detaylı olarak test edilmiştir. Yapı geçerliliğini saptamak amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak ölçmeyi amaçladığı istismar alt boyutlarına ne kadar uygun yüklendiğini gösterir.

Çalışma, ölçeğin maddelerinin Türk popülasyonunda da geçerli ve tutarlı bir faktör yapısını sergilediğini ortaya koymuştur. Ayrıca, ölçeğin diğer ilgili psikolojik yapılarla beklenen yön ve büyüklükte ilişkiler kurup kurmadığını inceleyen ölçüt bağlantılı geçerlik kanıtları da değerlendirilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin klinik değerlendirme aracı olarak güvenle kullanılabilirliğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

Geriatrik İstismar Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun iç tutarlılık güvenirliliği, Cronbach's Alpha katsayısı ile değerlendirilmiştir. Bu tutarlılık analizleri, ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu ve aynı temel yapıyı ne kadar iyi yansıttığını gösterir.

Uyarlama çalışması, ölçeğin genelinde ve alt boyutlarında yüksek Cronbach's Alpha değerleri rapor ederek, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu ve ölçüm hatasını düşük olduğunu kanıtlamıştır. Yüksek güvenirlilik değerleri, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar vereceği ve dolayısıyla klinik uygulamada tutarlı bilgi sağlayacağı anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu yapısının kültürel aktarım sırasında korunup korunmadığını belirlemek için Faktör Analizi (Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanılmıştır. Bu analiz, orijinal ölçekte var olan alt boyutların, Türk örneklemindeki verilerle ne ölçüde örtüştüğünü test etmiştir.

Dağbaşı ve ekibi (2019), faktör yüklerinin yeterli düzeyde olduğunu ve elde edilen faktör yapısının teorik beklentileri karşıladığını belirtmiştir. Bu sonuçlar, Geriatrik İstismar Ölçeği'nin sadece dilsel olarak değil, aynı zamanda yapısal olarak da Türk popülasyonuna başarılı bir şekilde adapte edildiğini teyit etmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemiştir, ancak genellikle Likert tipi yanıt formatı kullanılır.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yaşlı bireyler (Geriatrik Popülasyon)

Age Group: Genellikle 65 yaş ve üzeri bireyler.

Population Details: Yaşlı istismar mağduru veya istismar riski taşıyan bireylerin tespiti amacıyla klinikler, huzurevleri veya toplum temelli çalışmalarda kullanılabilir.

Test Methodology: Öz bildirim veya yapılandırılmış görüşme yoluyla uygulanan psikometrik ölçek.

Anahtar Kelimeler

Yaşlılık, Gerontoloji, Geriatrik İstismar, Kötü Muamele Tespiti, Psikometrik Özellikler, Geçerlilik, Yapısal Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynakta belirtilmemiştir)

Affiliation Email addresses: gserap@gmail.com (Sorumlu Yazar Serap DAĞBA?)

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı izinleri, ticari amaçlı kullanımlar ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Serap DAĞBA? ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [geriatrik-istismar-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/geriatrik-istismar-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Dağba?, S., Koçoğlu-Tanyer, D., & Kesen, N. F. (2019). The Geriatric Mistreatment Scale: The

validity and reliability of it's Turkish adaption. *Turkish Journal of Geriatrics*, 22(1), 91-100. doi: 10.31086/tjgeri.2019150578

Makalenin tam metnine eri?im için kullan?lan ba?lant?: eds.b.ebscohost.com

Geriatrik ?stismar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ NOT: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir ve bu nedenle buraya eklenmemiştir. Maddelerin tam listesine ula?mak için Da?ba? ve ark. (2019) taraf?ndan yay?mlanan akademik referansa ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM